

van watermolen "De Eolus" bij Aduard. Hij geeft les in de molen van Vierhuizen. In de minimaal 100 lessen worden de kandidaten vrijwel alles over theorie en praktijk van molens bijgebracht. De vrijwillige molenaars krijgen, eventueel samen met collega's, een molen toegewezen. Deze moeten ze gedurende alle seizoenen n kunnen bedienen.

(Bron: Nieuwsblad v/h Noorden, met verbeteringen).

- - -

Reakties van lezers

Van de heer Dirk J.M. de Boer uit Kerkrade ontvingen wij de volgende reactie:

Naar aanleiding van het artikel 'Standrokmolens in Oost-Europa' van Martin E. van Doornik het volgende:

Op blz. 9 in 'De Zelfzwichter' van 3/82 heeft hij de tekst overgenomen van een bord in het Pools.

Gezien ik echter niet uit de tekst kon opmaken, wat er op dat bord stond, ben ik naar een Poolse buurman gestapt en heb hem gevraagd om het te vertalen. Hier volgt de vertaling:

Teren panstwowy budowa
Muzeum wsi Kieleckiej
wstep sarowo wzbroniony

=

Terrein van de Staat, hier
wordt gebouwd Museumdorp
Kieleckiej (spreek uit:
Kielcé). Entree streng ver-
boden toegang.

Deze plaats ligt bij toeval bij het dorp van onze buurman. Hij vertelde nog dat onze molenvriend puur geluk heeft gehad, dat ze hem niet ingesloten hebben, indien men hem had betrappt. Verboden toegang betekent daar verboden voor iedereen!!!!

- - -

De heer B. van der Veen Czn. maakte ons er op attent, dat de 'Molen van Oortman' te Lattrop (Twenthe), welk staat vermeld in 'De Zelfzwichter' van 1/82 (pag. 17) en 3/82 (pag. 2), vroeger in Tjamsweer bij Appingedam als oliemolen heeft gestaan, waarvan het onderstuk nu nog bestaat. Welk een toeval! De foto van de restant in Tjamsweer kunt u zien in het Groninger Molenboek op pag. 79. De naam van de oliemolen was "De Eendragt" en was gebouwd in 1802 en onttakeld omstreeks 1900.

- - -

Molen „De Helper”

door B. Jongsma.

Ons lid de heer Harmannus Noot uit Winsum (Gr.) stelt voor een artikeltje met foto's van de molen "De Helper" in deze Zelfzwichter te mogen plaatsen, met een verzoek aan onze redactie, om voor de tekst te zorgen.

Zoals we al in 'De Zelfzwichter' 2/82 schreven, is deze molen

Vrijwilliger Brink voor zijn molen.

door vergroting van het Paterswoldsemeer veel dichtter bij het grote water komen te liggen.

Dat scheelt soms een trui, zegt de vrijwillige molenaar L.H. Brink uit Haren.

Eigenaar van de molen is het Meerschop Paterswolde, dat de molen goed onderhoudt. Het Meerschop heeft - zoals bekend - al heel wat werk gedaan voor de verhoging van de recreatieve waarde van deze omgeving. Ook zijn er nieuwe fietspaden gekomen, o.a. langs de molen.

Op zaterdagochtenden kan men de heer Brink hier gewoonlijk aantreffen.

Het is dan interessant na te gaan hoe een vrijwilliger kan bijdragen aan de goede werking van de molen. Eigenlijk is er elke zaterdag wel wat te klussen, zegt de heer Brink. In zijn draaiboek worden die klussen steeds omschreven.

Uit de klussenlijst van Brink:

- Oog aan de vangstok hoger vastgedraaid.
- Nieuwe bezetketting voor het kruirad gemonteerd.
- Onderring kruitwerk, hals en penlager gesmeerd.
- Achterwaterloop uitgehakt en de staart ingekort.
- Nieuwe bezetpennen voor de kammen in de bovenbonkelaar gemaakt en vastgewigd.
- Taatspot schoongemaakt en van nieuwe olie voorzien.
- Neuten in de busbalk gesmeerd, stroppen voor de staart te pas gemaakt.
- Oog aan het kruirad en de stroppen aan de staart gemaakt.
- Molen-onkruid gewied, zolders aangeveegd, openingen in de kap dichtgemaakt.
- Gaten in de roeden geboord en krammen aan de staart gemaakt.
- Katrollen van de pal veranderd.
- Nieuwe kruiketting gemonteerd.
- Vijzelsleutel gelast.
- Staart geverfd, smeernippels in de wachtdeur gemaakt.

- Smeernippels in de regelborden gemaakt en kruipalen geverfd.
- Bliksembeveiligingsring schoongemaakt.
- Kap geteerd.
- Anderhalf veld achtkant geteerd.
- Bij molenmaker Medendorp twee zeilarmen gemaakt.
- Zeilarmen geverfd en aan de roeden gemonteerd.
- Halslager vijzelas schoongemaakt.
- Baard van de kap gehaald en achterwaterloop uitgehakt.
- Halslager vijzelas gesmeerd.
- Krooshekken gecarbolineerd.
- Ogen in de roeden gemaakt, houten klossen a/d vangketting geverfd en kamnagels vastgewigd.
- Slot in westdeur gezet.
- Krullen aan de baard vastgezet.
- Gaten in de windpeluw dichtgemaakt.
- Klossen a/d vangketting gemaakt, baard en de poort achterwaterloop geverfd.
- Kammen in de was gezet.
- Kammen van het vijzelwiel vastgewigd.
- Pal gerepareerd.
- Vijzelhals lager opzij gewigd en gesmeerd.
- Ramen schoongemaakt.
- Monnik en tafelblok gesmeerd.
- Schroefspindel in de potbalk gesmeerd.
- Oog van de vangstok hoger vastgedraaid in keuvelensbalk.
- Busbalk en penlager schoongemaakt.
- Nieuw gaas boven de penbalk gemaakt.
- Staufferpot gemaakt voor vijzelpenlager.
- Vlaggestokhouder gemaakt.

Vergadering 'De Hollandsche Molen' met uitreiking getuigschrift vrijwillige molenaar. Dat gebeurde op 5 maart 1977. Op die zaterdag moest "De Helper" rust houden. Deze klussenlijst begon in juni 1976.

Wij hopen niet dat u denkt, dat de ijverige vrijwilliger vooral niet gescoord mag worden. Voor menige vrijwilliger - vooral bij poldermolens - is het zo, dat ze graag gasten verwelkomen. Het wordt wel eens als een moeilijke overgang beschouwd: eerst een tijd samen gezellig in opleiding zijn en daarna in je eentje zijn op de toevertrouwde molen.

B.J.

- - -

Molenfietstocht 9 oktober 1982

door Martin E. van Doornik.

Onze vereniging had nogmaals een molenfietstocht uitgezet, ditmaal in Oost-Groningen, met een lengte van ongeveer 40 km, met als startpunt "Veldkamps Meulen" te Bellingwolde ging het via Vriescheloo, Wedderveer, Wedderbergen, Blijham, Winschoten en Oudeschans terug naar Bellingwolde. Aldus ontmoet men zeven molens.

Het was voor uw redakteur de tweede molenfietstocht in één week. Op 2 oktober maakte hij in Noord-Holland een fietstocht met bezoek aan liefst veertien molens.

In mijn geval (mijn huis staat bij Rasquert, gemeente Baflo) ligt Oost-Groningen niet bepaald naast de deur. Om kwart over acht